

Raske tervisekahjustuse määramise juhend

Käesolev juhend on suunatud arstidele, kes peavad oma töökohusena määrama tööõnnetuse korral kehavigastuse raskusastme. Juhend kujutab endast tööõnnetuse raskusastme määramise abivahendit. Juhendi punktis 2 toodud vigastuse liikide loetelu koostas SA PERH erakorralise meditsiini keskuse ülemarst-juhataja dr Vassili Novak.

1. Sissejuhatus

Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse (edaspidi TTOS) § 22 sätestab: tööõnnetus liigitatakse raskusastme järgi kergeks, raskeks või surmaga lõppenud tööõnnetuseks. Raskeks loetakse tööõnnetust, mis põhjustas töötajale raske kehavigastuse või eluohtliku seisundi.

TTOS § 24 lg 6 alusel kehtestas Vabariigi Valitsus 3. 04. 2008. a määruse nr 75 "Tööõnnetuse ja kutsehaigestumise registreerimise, teatamise ja uurimise kord", mille kohaselt peab arst **teatama raskest tööõnnetusest** viivitamata kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tööandjale ja Tööinspeksiooni kohalikule asutusele.

Tervisekahjustuse raskusaste peab olema tuvastatav objektiivsete uuringute ja kliinilise leiu alusel.

2. Tööõnnetuse tagajärjel tekkinud vigastuse raskusastme esmane määramine

Raskeks tervisekahjustuseks (traumaks) klassifitseeritakse järgmised **vigastuse liigid**:

2.1 Mehhaanilised vigastused:

1) Peavigastused

- Koljuvõlvimurd
- Koljupõhimikumurd
- Silmakoopapõhja murd
- Ülalõuamurd
- Alalõua murd
- Kolju- ja näoluude hulgimurrud
- Silmakoopa läbiv haav koos võõrkehaga või ilma selleta
- Silmamuna läbiv haav koos võõrkehaga
- Silmamuna läbiv haav võõrkehata
- Silma avulsioon [ärarebimine]
- Aju koldeline vigastus [aju pörutus]
- Epiduraalne traumaatiline hemorraagia [hematoom]
- Subduraalne traumaatiline hemorraagia (hematoom)
- Subarahnoidaalne traumaatiline hemorraagia (hematoom)
- Näo lõmastav vigastus
- Suuõõne haav
- Kõrva traumaatiline amputatsioon
- Pealaekudede avulsioon [ärarebimine]
- Trummikile traumaatiline ruptuur [rebend]

2) Kaelavigastused

- Kaela pindmised hulgivigastused (haavad, muljumised, verevalandused)
- Kõrisse tungiv kaela haav
- Kilpnäärmesse tungiv kaela haav
- Neelu tungiv kaela haav
- Kaela hulgihaavad
- Kaelalüli murd (sh ka neuroloogiliste ärajäämanähtudeta)
- Kaelapiirkonna liigete ja sidemete nihestus
- Seljaaju kaelaosaga põrutus ja turse (kinnitatud magnetresonantstomograafiaga)
- Seljaaju kaelaosaga muu vigastus
- Lülisamba kaelaosaga närvijuurte vigastus
- Õlavarrepõimiku vigastus
- Unearteri vigastus
- Vertebraalarteri vigastus
- Välimise kägiveeni vigastus
- Sisemise kägiveeni vigastus
- Mitme veresoone vigastus kaelapiirkonnas
- Kaela piirkonna lömastav vigastus
- Võõrkeha kõris
- Võõrkeha hingetorus
- Võõrkeha neelus

3) Rindkerevigastused

- Rindkereseina hulgihaavad
- Rindkereseina läbistavad haavad
- Torakaal- ehk rinnalülilmurd (sh ka ilma neuroloogiliste ärajäämanähtudeta)
- Rinnakumurd
- Roiete hulgimurd
- Rinnalüli nihestus (sh ka ilma neuroloogiliste ärajäämanähtudeta)
- Seljaaju rinnaosaga põrutus ja turse (kinnitatud magnetresonantstomograafiaga)
- Seljaaju rinnaosaga muud vigastused
- Seljaaju rinnaosaga närvijuurte vigastus
- Rinnaaordi vigastus
- Rindkere muude magistraalveresoonte vigastus
- Südamevigastus koos hemoperikardiga
- Traumaatiline pneumotooraks [õhkkrind]
- Traumaatiline hemotooraks [verirind]
- Traumaatiline hemopneumotooraks [veriõhkkrind]
- Bronhi vigastus

4) Kõhu, selja alaosa, lülisamba nimmeosa ja vaagna vigastused

- Kõhuseina läbistav haav
- Suguti, munandikoti ja munandite haav
- Nimmelülilmurd (sh ka ilma neuroloogiliste ärajäämanähtudega)
- Vaagnaluudemurd
- Nimmelüli luksatsioon (sh ka ilma neuroloogiliste ärajäämanähtudeta)
- Nimmeosa lülivaheketta traumaatiline ruptuur
- Sümfüüsi [häbemeluudeliiduse] traumaatiline ruptuur
- Seljaaju nimmeosaga põrutus ja turse (kinnitatud instrumentaalse uuringuga)
- Seljaaju nimmeosaga muud vigastused
- Lülisamba nimmeosa ja ristluu närvijuurte vigastus
- Hobusaba vigastus
- Kõhu, selja alaosa ja vaagnapiirkonna magistraalveresoonte vigastus
- Kõhuõõneelundite vigastus

- Keha välispinna kemikaalide mõjust tingitud söövitused olenemata astmest ja lokaliseerimisest
- Kemikaalide, gaaside, suitsude ja aurude põhjustatud bronhiit ja pneumooniit
- Kemikaalide, gaaside, suitsude ja aurude põhjustatud äge kopsuturse

2.4 Vee- ja õhurõhu toimed:

- Kessoontõbi
- Traumaatiline purskeinjektsioon
- Hingamisteede barotrauma

2.5 Asfüksia, hüpoksia [lämbus]:

- Süsteemne koehapnikuvaegus mehhaanilisest hingamistakistusest*
- Uppumine ja mittesurmav vee alla vajumine*

2.6 Muud toimed:

- Elektrivoolu toime
- Anafülaktiline šokk kahjulikust reaktsioonist*
- Täpsustatud või täpsustamata ainete toksiline toime [mürgistus]*

* - ainult juhtudel, millal on **dokumenteeritud** elutähtsate organsüsteemide funktsiooni häired:

- generaliseeritud vereringe häire – šokk
- hüpoksia
- kooma
- või dokumenteeritud verekaotus üle 30% oletatavast indiviidi normaalsest vereringe mahust

3. Raskest kehavigastusest tööandjale ja Tööinspektsiooni kohalikule asutusele teatamise vorm (Vabariigi Valitsuse 3. 04. 2008. a määrus nr 75 "Tööõnnetuse ja kutsehaigestumise registreerimise, teatamise ja uurimise kord"):

(Tervishoiuteenuse osutaja)

TÖÖÕNNETUSE TEATIS

1. Töötaja _____

(ees- ja perekonnanimi, isikukood, amet)

(telefon*)

2. Tööandja _____

(nimi, aadress)

(kontaktsik, telefon*)

3. Füüsilisest isikust ettevõtja

(ees- ja perekonnanimi, isikukood, amet)

(telefon*)

4. Tööõnnetuse lühikirjeldus, toimumise koht ja aeg

5. Tööõnnetuse tagajärg:

kerge kehavigastus raske kehavigastus surm

6. Nahka läbistav kokkupuude nakkusohtliku eseme, inimese või loomaga

määratud ennetav ravi

7. Vigastuse liik (vt loetelust)

8. Vigastatud kehaosa (määratleda võimalikult täpselt)

9. Arsti poole pöördumise kuupäev ja kellaaeg:

10. Ajutine töövõimetus määratud:

jah

ei

Arst _____

(ees- ja perekonnanimi)

(kood, telefon)

kuupäev

* täidetakse juhul, kui on teada